

salus ē pmissa. Xpus em̄ ē ille coe
cineus funicul⁹ q̄ appēsus fuit in fe
nestra scē crucis. Et bene scā crux fe
nestre cōpat̄. Sicut em̄ colūba per
fenestrā reūsa fuit in archā. ita etiā
elcōz aie p̄ fidē scē crucis recipiūt in
p̄nti in grām. postea vero recipient̄
in gloriā. In hac fenestrā appensus
fuit ipse dei fili⁹ vt essz signū salutis
et mie oibus qui de familia ecclie sal
uadi fuerūt. Erat autē filius dei q̄i
quidā triplex funicul⁹. cōstat em̄ ex
dimitate et aia et corpe. In terciā ve
ro sui pte videlicet in corpe ruptus
fuit funicul⁹ iste. ⁊ tūc factus fuit to
tus cōcineus. flagella quippe et spi
ne et clauī et lācea totum funiculū
istū cōcineū idest sanguineū affece
runt. Ixō signo inenarrabilis acer
bitatis quā p̄tulit in cruce a multis
hodie cōtradiciūt. Pauci vero sūt qui
velint pati cū xpo sed multi sūt qui
vellent libenter deliciari cum xpo. Ho
gate ergo dñm vt sic in nobis corru
ant ydola viciōz. et sic ad virtutes
resurgamus. sic etiā paupertatem
humilitatē aspiciatqz i hū aliq̄tenus
imitemur. vt tandem in saluoz nu
mero cōputemur. Qd̄ notis p̄stare.

Item sermo de eodem.

Quam ipius aiam p̄transibit
gladius. **N**ō q̄ sex sūt gla
dij qui dñt aias nr̄as p̄uigē recor
da cōnē p̄trāsire salubrit̄. Prim⁹ est
acerbitas dñice passionis. Scd̄s ē
ardor scē dilectionis. Terci⁹ ē feruor
intime cōtriciōis. Quart⁹ ē mors cor
patis. Quint⁹ ē s̄ma iudicialis. Sex
tus est pena gehēnalis. **P**rimus
igitur gladius est acerbitas dñice

passionis. De isto gladio p̄dixit san
ctus symeon b̄tē v̄gini. sicut dī luce
ij. Quā ipius aiam p̄trāsibit gladi
us q̄i dicet. **E**rgo gladi⁹ ipi⁹. i. pas
sio filij tui p̄trāsibit aiam tuā. Tātū
deniqz passa fuit dolorē b̄tā ergo dū
illusiōes et afflictiones filij in cruce
p̄cedētis aspiciēt ac si materialis gla
dius cor eius et viscēa p̄trāsiret. hoc
d̄t b̄t̄s Rom⁹. Constat q̄ b̄tā ergo
pl⁹ oibz filiū suū dilexit. et p̄pterea
pl⁹ doluit. et tm̄ ut aiaz ei⁹ totā p̄
trāsiret et possidēt vis doloris ad te
stimoniū eximie dilectōis. q̄ q̄ mēte
possa ē plusq̄ martir fuit. De dolōē
etiā b̄tē v̄gis loq̄t̄ b̄t̄s bernard⁹ in
tractatu de q̄nqz v̄bis dñi. ait at sic
Intuet̄ te dñe illa b̄ndcā in mulieribz
et fixis in te oculis vulnera tua ma
terna pietate cōfideāt. et licet nō ig
nozet qd̄ boni cōfideāt mūdo passio tu
a tū tibi p̄ntis affaū cōmorit̄. et p̄ct⁹
maternū immitate doloris artatur.
Suscipiat intrinsecus et erūptis re
uocat lacrimas. et eo ampli⁹ anxie
tas intumesceat quo phibet egredi.
et p̄ luctus lamētqz dissolu. emer
gebāt quidē aliq̄n gemitus. s̄ in cre
pati rep̄mebāt reūtebātqz i sinū mē
tis de qua p̄dibāt et collidebāt se in
trorsus ad iuicē. Eratqz in aia sua
tēpestas valida p̄urētibz sibi p̄cel
lis. ⁊ q̄i in sartagine fixis medullis
ebulliebant amaritudines quas ex
coquebāt. et coagulabat exacerba
cio pseuerās. Ex p̄dictis itaqz v̄bis
p̄pendi p̄t q̄ b̄tā ergo tātū dolorem
passa fuit. respiciens tormenta filij
predilecti. ac si cor eius et omnes
medulle ossiū ipius in patella super

igne frigerent. **I**gitur gladius passio-
nis in u qui peccauit aiam bte vgis
debet etia cor nrm peccare. sumus
em frs et filij ihu. dignuqz e ut co-
paciamur et fr et pr nostro carissi-
mo in tantis doloribz existeti. vnde de
aplus ad cho. j. xij. **S**i quid patit
vnu mebru copaciat oia mebra. **C**u
itaqz xpus qui est caput nostrum
tam acriter passus fuerit pro nobis
delem? et nos copati sibi qm sumus
mebra ipius. vn etia de aplus ad
phili. ij. **H**oc sentite in vobis qd et in
xpo ihu qd dicit. **T**ransiões et subsan-
naões sputa et flagella spinea coro-
na clauces et lacea et alia crucis tor-
menta q xpc tulit in corpe suo vobis
etia p copassione cu ipo sentire debe-
tis. **E**cdus gladius e ardo dile-
ctionis sc. **D**e isto gladio dicit dñs
matth. x. **N**olite arbitrari q veni pa-
cem mittere. **N**o vni pacem mittere sed
gladiu. vbi em separe hoiez adusus
preem suu et filia adusus mrem sua
et nuru adusus socru sua. **Q**u aute
dñs p gladiu pdcim caritate intelli-
gat stat q exponedo vba pdcia sub-
dit. **Q**ui amat prez a mrez pl9 q me
no e me dign9. et q amat fili u a filia
plus q me no e me dignus. **E**t nota
q magne virtutis e gladi9 caritatis.
Per caritate qppe sci martires corpo-
ra sua ppe dñm diuisis supplicis ex-
posuerunt. **P**er caritate sci confissores
tpales diuicias contempserunt. **P**er cai-
tate sci anachorite spreto tumultu
seculi solitudinis elegerunt. **P**er caita-
te sci mochi colla sua artissime obedi-
encie subdiderunt. **P**er caritate scē vgi-
nes et vidue celibatu continencie flo-

uerunt. **P**er caritate qz boi coniugati
opa mie et uote paupibz impederunt
det etia nobis deus ut gladi9 scē di-
lōis iugit in corde nro pmaneat ut
dñ plus q nos et primu sicut nos
corde ore et ope diligam9. **T**ercia
gladius e feruor intime contritiōis q
bñ sequit pmes duos gladios. **C**u
em xpus tanta p nobis passus fuit
iustu est ut eum sincerissime diliga-
mus ipic9 toto corde seruam9. sed
qui recognoscit q eū offendit in ali-
quo dignu e ut sup hoc amarissime
cōtera t. **D**e gladio cōtritiōis dñm ps
xxxvi. **G**ladiu euaginauerunt pccō-
res intederunt arai suu. gladi9 eorū i
corda ipoz ac. **N**o q pccōres p pccā
sua q ai quēdā euaginato gladio
et arai extento dñm impugnant
et sagittant. sed psalmista orat et
optat ut gladius peccatorū conuer-
tatur in cor ipozū id est ut peccata su-
a quibus impugnat in semetipfos
retriqueant. **T**unc em gladius pec-
catoris in cor ipius conuertitur ai
de peccatis suis amarissime delet et
cōterit. **H**inc etia legit pmo R. xvij.
Qu ai dauid deieisset goliath auar-
rit et stetit sup eum et extraxit gla-
dium illius de vagina sua et inter-
fecit illū et amputauit caput illius.
Per goliath dya9. et p dauid hō peni-
tens intelligit. **T**unc em homo peni-
tens dyabelū suo gladio occidit qm
pccōr de pccis illis que ei dyabolus
psuaserat et p que eū eterna morte
trucidare proposuerat intime conte-
ritur et sincere confitetur. debitam
qz p ipis satisfactionē exequit. vix
ut pccōr de peccatis mathe peniteat

ne pueniat hora mortis. nēariū est
ei ut semp mortē sibi imminē pspiciat
¶ Vñ qrt⁹ gladi⁹ ē mors corporalis
De isto gladio macrobius in qdā li
bro q̄ appellat sompnū scipionis ta
le poit exēplū. Aut em̄ q̄ erat quidā
p̄s dyomih⁹ noie q̄ cū esset in pala
cio cuiusdā regis et discipulus eius
miraret⁹ delicias regales et asserēt
eēs btōs eē q̄ talibz delicijs iugit in
hēret. Dyomih⁹ gladiū e uagina rap
tū iussit cū tenui filo p capulum sur
sū suspendi ita ut mucro gladij sup
caput discipuli depēderet. Precepit
aut dyomih⁹ discipulo ut comedēt et
biberet et letus esset. Cūqz ille int̄ oēs
ppositas delicias mortis piculo gra
uaret⁹ dixit dyo⁹. Talis ē ista vita
qua te reputas eē btāz. sic semp mor
tē nobis imminētē videm⁹. Estima q̄
mō felix eē poterit qui timē nō desue
rit. Mors igit̄ ē acutissim⁹ gladius
qui amaro diuorō sepat corp⁹ et ai
mā. Qua pp̄t nēariū ē ut gladium
mortis frequent̄ in nrā mēoria por
tem⁹. vñ dē et⁹ vij. In oibz opibus
tuis mēorāe nouissā tua et inetrū
nō perabis. ¶ Qui⁹ gladi⁹ ē s̄ma
iudicialis q̄ pcedētē cōuenient̄ seq̄t.
Qui em̄ mortis sue recordat⁹ remini
sci dz etiā dīne s̄mē quā hoiez p⁹ mor
tē suā oportebit audiē. De isto gladi
o dī apoc. xix. Vidi celū aptū et ecce
equ⁹ albz et q̄ sedebat sup eū voca
bat⁹ fidelis et verax et cū iusticia iu
dicat et pugnat et de ore ei⁹ pcede
bat gladi⁹ ex vtrqz pte acut⁹ et i ipo
pauciat gētes. Per hoc qd iohēs dē
q̄ vidit celū aptū inuit⁹ q̄ oia illa q̄
modo celata sūt et occultata. publi

cabūt in die iudicij. Celū em̄ qd dī a
celādo tūc apiet⁹ et tūc apparebit e.
qu⁹ albz idest huānitas dei nū in q̄
sedēs dimitas olim oia dyabolū di
micit. Hic etiā dimitas cū huāni
tate uiet ad iudiciū. Dicit aut̄ ille q̄
sedet in equo. fidelis et verax. Dñs ei
fidelit̄ assistit eis q̄ inuocāt eū in tri
bulacōibz suis. vñ dī i ps. Ad dñm
cū tribularet⁹ clamaui. et exaudiuit
me. Verax etiā ē q̄ q̄qz p̄misit e.
lās in ueritate p̄soluet. In iusticia q̄z
iudicabit. Viteābit em̄ tūc paupem
a potēte. et p̄ferat talē paupem cui o
lim nō erat adiutor. Ipe etiā pugnat
cōtra impios et p̄cores i iudicō. vñ
dī q̄ gladi⁹ ex vtraqz pte acut⁹ ex
ore eius exhibet. Per gladiū sicut dē
glō. s̄ma dñm figurat q̄ igit̄ ex vtrqz
pte dī acuta. quia non solū p̄ca diei
sed etiā p̄ca in nocte cōmissa gūiter
vliciscet et pauciet gētes idest gētilit̄
et sine lege viuētēs. ¶ Sext⁹ gla
dius ē pena gehēnalis. De isto gla
dio dī in iob. xix. Fugite a facie gla
di qm̄ ultor iniquitatū gladius ē. De
na quippe gehēne p̄uēt oēs iniquita
tes et vicia p̄cor. De isto etiā gla
dio dē ysai. xxv. In die illa visita
bit dñs in gladio suo duro et grādi
et forti sup leuiathā sp̄pētē uctem. et
sup leuiathā sp̄pētē tortuosū et occi
det cetū qui in mari ē. Nota q̄ de gla
dio gehēnalis pene tria dicūt. Est ei
durus p̄ intolerabilem acerbitatē
non enim est ita lenis ut saltē p̄
assuefactionem tolerari possit. Sed
cum homo fuerit mille annis in in
ferno ita dura videbitur ei esse pena
gehenna sicut in p̄ma hora quādo

eam pati incepit. Est em gladi⁹ iste
gradis p spaciosam capacitate. Tam
spaciosus q̄ppe ē et copax fund⁹ iher
m q̄ nūq̄ a p̄coribz potit adimpleri
Infernus em ē insatiabilis et ignis
nūq̄ dē sufficit. sic dī p̄. xxx. Dicit
etiā esse fortis p ppetuitate et intmā
bilitate. Dicit em dñs re. p̄bis ut ait
mat h. xxv. Discedit a me i ignē et
nū maledicti qui pparatus ē dya bo
lo et angelis eius. Non dicit. discedi
te i ignē t̄āstorū s̄ i ignē et nū.
Igit gladio ppetue dāpnacōis visi
tabit leuathan id est dya⁹ q̄ dī ser
pēs q̄ inimic⁹ hūane nē. Inimici
as quippe dñs posuit i nē mulierē et
serpētē id ē i nē hūanā naturā et dy
abolū. Dicit etiā vct̄s q̄ m̄t̄ nob
pcludere aditū et nē salutis. Dicitur
etiā serps tortuosus p̄p̄t̄ deceptōis
astucia. Tortuosus em ē id est m̄ltis
et varijs modis labōat clōs deape
et quos decept̄ inuitissime de fauci
bus emittit. Quidē i gladio ierna
lis p̄ne cetus q̄ ē i mari. i. ois sup
bus et paupibz violētus. Dicit em
cetus absorbet m̄iores pisces q̄ sunt
i mari. sic et supbi et potētes paupe
res deuorāt i hoc mūdo. et p̄pterea
gladio dāpnacōis ppetue ferient. Ro
gate ergo dñm ut tā sobrie et iuste
et pie viuamus i hoc seculo ne gla
dio mortis ppetue feriamur. sed poi
us coronā phēnis gaudij psequimur
¶ In eph̄ia dñi.

¶ Pet̄ates domū inuenerūt pue
rū cū maria m̄re eius et p̄c̄de
tes adorauerūt eū. et aptis thesau
ris suis obtulerunt ei munera aurū
thūs et mirrā. ¶ In p̄nti euāgelio

quiqz p̄ncipalē occurrūt p̄fiderēda
¶ Primū ē qui sint q̄ cū muneribz vene
rūt. Scdm ē que sit stella quā se au
ti fuerūt. Tercū ē que sit dom⁹ quā
intrauerūt. Quartū est quis sit ille
quē i domo inuenerūt. Quintū ē q̄
sint munera q̄ obtulerūt. ¶ De pri
mo nota q̄ illi q̄ cū muneribz vene
rūt ad puc̄z iher̄m dicunt esse reges et sa
pientes. Magus em id est qd sapi
ens. Q̄ aut hy tres magi qui cū mu
neribz venerūt reges fuerūt. haberi
p̄t ex p̄s. lxxi. vbi dī. Reges tharsis
et insule munera offerēt reges ara
bum et saba dona adducēt. Tota
etiā eccl̄a testat̄ eos reges fuisse. Q̄
etiā fuerūt magi. i. sapient̄s dī mat h
ij. Cū natus esset ihs i bethleem iu
de i diebus herodis regis. ecce ma
gi venerunt a t̄. Magi igitur fuerūt
id est valde sapient̄s. quos em gre
ci ph̄cs nūapant perse magos ap
pellant. Erant aut̄ nōia istoz t̄rū
magoz s̄m hebraicā linguā appelli
us amethus et damascus. ita dicit
maḡ i historijs. In p̄t̄o aut̄ appel
lus fidelis. amethus hūilis. dama
scus misericors. Cum igitur isti tres
magi quoslibet xp̄ianos significent
quia ip̄i fuerant p̄miciē nost̄re. si
sumus veri xp̄iani quiqz requirunt̄
a nobis. Primū est ut simus reges
Secūdū est ut simus sapient̄s. Ter
ciū est ut simus fideles. Quartū est
ut simus humiles. Quintū est ut si
mus misericord̄s. Primo itaqz debe
mus esse reges ut videlicet regnum
nobis cōmissum ita disponamus ut
deus i eo habitare dignetur. Reg
nū v̄ro nobis cōmissū intra nos est